
Taula d'Infància del
Consell Comarcal d'Osona

Mapa de necessitats formatives per a l'abordatge integral de la violència

Recopilatori

Novembre 2024

Aquest document és un recopilatori del treball desenvolupat durant la trobada de la Taula d'Infància del Consell Comarcal d'Osona amb l'objectiu de dibuixar un mapa de necessitats formatives, segons les fases PDA d'abordatge integral de la violència. Esdevé un treball col·laboratiu en un marc de participació comunitària, fruit del treball de reflexió de tots i totes les participants en les Jornades [[accedir a més informació](#)].

Participa:

Consell Comarcal de l'Anoia

SEER (Salut i Educació Emocional S.L.)

Plataforma PDA Bullying

Amb el suport de:

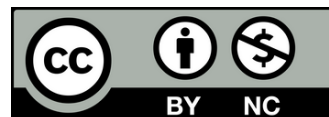

Edició:

Salut i Educació Emocional, S.L.

Barcelona, novembre 2024

Dipòsit legal:

Creative Commons - No Comercial

Núm. de registre Safe Creative: 2501210690084

Proposta de referència:

Plataforma PDA Bullying i Consell Comarcal d'Osona (2024). *Mapa de necessitats formatives per a l'abordatge integral de la violència. Salut i Educació Emocional SL*

Agraïments a la participació

Coordinació pedagògica del recopilatori:

Marta Viñals Albiol. Xarxa Plataforma PDA Bullying.

Participants de la trobada de la Taula d'Infància del Consell Comarcal d'Osona

70 professionals de diversos àmbits d'acció, participants de l'activitat pràctica en grups:
Definir l'estratègia de protecció a la infància i abordatge integral de les violències.

Altres col·laboracions en l'elaboració:

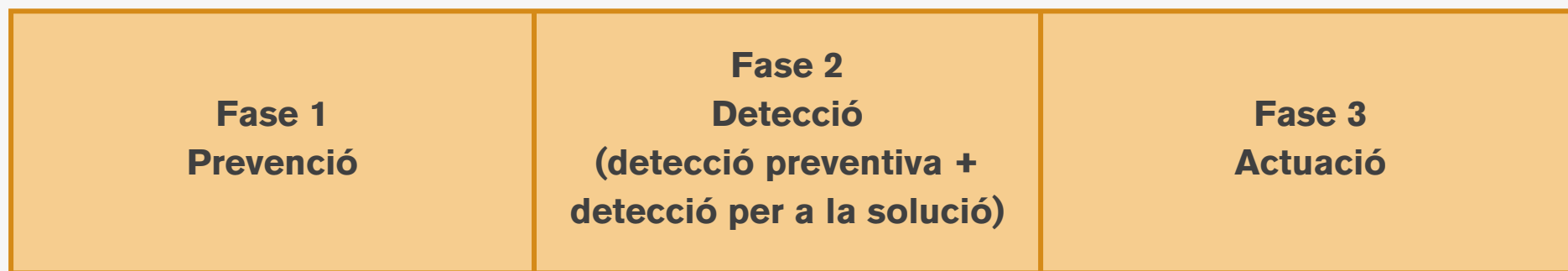
Jordina Balaguero Pons. Programa de pràctiques (Equip SEER) en col·laboració amb el Màster de Psicopedagogia de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

Pau Millas Calvar. Programa de pràctiques (Equip SEER) en col·laboració amb el Grau de Pedagogia de la Universitat de Barcelona (UB).

A novembre de 2024, el Consell Comarcal d'Osona celebrava una nova trobada de la seva Taula d'Infància, un ens de treball en xarxa entre els diferents àmbits que atenen la infància a la comarca. En el marc d'aquesta jornada, es va dur a terme un espai de conferència, facilitat per Equip SEER, que va situar el Model de fases PDA com a proposta per definir l'estratègia de protecció a la infància i abordatge integral de les violències.

Després d'establir aquest marc, els assistents van participar d'un espai dinamitzat a fi de concretar el pla formatiu d'atenció integral i protecció a la infància pel 2025, començant per dissenyar un mapa de necessitats formatives al territori en diferents àmbits: l'educatiu, el comunitari, el de la salut, la justícia, l'esport i el lleure...

Els assistents a les jornades, repartits en tres grups segons el seu àmbit professional, van identificar les diferents necessitats formatives per a cadascuna de les tres fases d'abordatge, recollides a continuació.

Necessitats identificades en l'àmbit educatiu

Prevenció	Detecció preventiva	Detecció per a la solució
Eines per treballar des del PAT els aspectes bàsics del respecte, convivència, no discriminació - odi... Sensibilització Promoció Formació COCOBE i professorat Temps per treballar amb l'alumnat del programa LELV Formació específica de resolució de conflictes Que tots els professionals en contacte directe tinguin coneixement dels protocols i circuits existents Formació específica en abordatge del bullying amb nens i adolescents amb necessitats educatives especials Suport mutu entre COCOBEs (acompanyament)	Cohesió d'equip Projecte o activitats de dinàmica de grups Tenir un referent clar que coordini la convivència al centre Definir indicadors clars i concretar qui és el responsable d'observar-los i com pot fer-ho tenint en compte els recursos disponibles i la realitat dels grups Disponibilitat de temps per coordinar els diferents professionals i implementar plans d'actuació Establir canals de comunicació i de traspàs Evitar rumors i tenir clares les evidències Recursos per poder observar i detectar i, per tant, sempre que calgui, tipificar situacions Formació i sensibilització al professorat	

Actuació

Establir protocols comunitaris i definir per quins circuits s'activen

Donada la inversió d'energia que requereix de l'equip professional aquesta fase, és important pensar en com restaurar també l'equip implicat en l'abordatge d'un cas de violència

Reunir eines per a la reparació emocional i la restauració del benestar en casos de violència

Mancances per a la reparació del dany en persones amb discapacitat intel·lectual que porten motxilles amb molts antecedents

Temps per a la planificació de l'actuació

Realitzar una planificació d'actuació conjunta amb totes les professionals implicades

Recursos realistes per a l'actuació davant de petits conflictes, evitant així arribar a conflictes més grans

Major eficiència dels protocols externs al centre educatiu

Saturació de recursos

Treballar la comunicació i el treball en xarxa

Implicació primerenca: sovint costa actuar amb rapidesa, abans cal activar i reparar

Personalitzar actuacions davant alumnes amb certs funcionaments (TEA...)

De les necessitats recollides a les taules anteriors, **referents a l'àmbit educatiu**, se n'extreuen una sèrie de conclusions que es prendran com a guia per a concretar el pla formatiu d'atenció integral i protecció a la infància pel 2025 del Consell Comarcal d'Osona. Les exposem a continuació:

- En la fase de **detecció**, s'identifica la necessitat de definir indicadors clars que permetin reconèixer ràpidament les situacions de risc i activar la tipificació dels casos.
- També en la fase de **detecció**, calen eines que facilitin l'observació de dinàmiques dins dels grups.
- En **totes les fases**, es posa de manifest la necessitat de tots els agents de rebre formació continuada (especial atenció als docents i COCOBE), incorporant eines específiques de resolució de conflictes, de detecció d'abús sexual infantil, de maltractament en infants amb diversitat funcional, de pràctiques restauratives, de convivència...
- En **totes les fases**, cal afavorir la creació de circuits i protocols i el coneixement per part de les diferents professionals implicades d'aquests protocols.
- En **totes les fases**, hi ha la necessitat de disposar de temps per planificar accions, reflexionar i coordinar-se amb totes les persones implicades.
- En **totes les fases**, apareix una necessitat d'implicació i col·laboració de tota la comunitat educativa i comunitària, amb una comunicació fluida i traspàs d'informació entre professionals i serveis, definint canals de comunicació clars i eficients.

Necessitats identificades en l'àmbit comunitari

Prevenció	Detecció preventiva	Detecció per a la solució
Treball col·laboratiu amb tots els agents de ciutadania, polítics i tècnics Recursos que permetin donar continuïtat als programes preventius de sensibilització Entendre la prevenció com un treball a dur a terme en xarxa i de manera comunitària Clarificar l'encàrrec dels Serveis Socials Bàsics Oferir temps, orientació, acompanyament i recursos de manera preventiva a les famílies Donar a conèixer la figura de l'educador/a social en altres espais Definir de manera conjunta la traducció de la LOPIVI a recursos preventius (serveis i temps). Més professionals per poder incidir en prevenció	Millorar la detecció d'indicadors de risc a les escoles Revisar eines de cribratge i indicadors de risc Agilitat en el traspàs d'informació entre diferents serveis implicats en l'acompanyament a la infància i l'adolescència Formació sobre detecció de l'abús sexual infantil Formació especialitzada per abordar la violència i el maltractament en infants amb diversitat funcional Sistematitzar el treball de detecció de la violència Formació sobre senyals d'alerta i detecció de violència Treball en xarxa d'acord amb diagnosi i pronòstics. Necessitat que tots els agents de xarxa coneguin les seves publicacions amb relació a la protecció a la infància Més professionals per cada nivell	

Actuació

Afavorir la consciència de la responsabilitat compartida de tota la STAT/Agents

Establir els drets de la infància com a base des de la qual treballar

Formació en els drets de l'infant a infants, famílies, professionals i altres agents

Formació en justícia restaurativa

Canvi de paradigma en el sistema de protecció de la infància i l'adolescència

Treball en xarxa

Incidir i intervenir de forma específica en la restauració del benestar

Més recursos humans

Centres de protecció comarcals

Formació especialitzada en reparació

Avaluacions conjuntes amb plans d'acció compartits

No ancorar-nos en unes expectatives polaritzades

Aterrar la LOPIVI en un protocol d'intervenció en el maltractament concret i abús

Assessorament per validar la figura ES en els diferents recursos.

Formació o recursos per a la reparació (abusos i violències)

Establir quines professionals tenen autoritat per donar resposta a la violència en cada cas

Clarificar el rol davant els agents.

De les necessitats recollides a les taules anteriors, **referents a l'àmbit comunitari**, se n'extreuen una sèrie de conclusions que es prendran com a guia per a concretar el pla formatiu d'atenció integral i protecció a la infància pel 2025 del Consell Comarcal d'Osona. Les exposem a continuació:

- En la fase de **prevenció**, s'identifica la necessitat de fer una observació continuada, establir indicadors d'observació i definir la forma com es farà la recollida d'observacions, sistematitzant el procés.
- En la fase de **detecció**, cal establir indicadors i eines per poder realitzar la detecció.
- En la fase de **detecció**, apareix la necessitat de rebre formació per a aquesta detecció i posterior tipificació (posant èmfasi en els casos on hi ha implicats menors amb diversitat funcional).
- En la fase **d'actuació**, cal formació i enfocament en pràctiques restauratives.
- En **totes les fases**, és necessari millorar el treball col·laboratiu i la comunicació entre els diferents agents educatius i comunitaris.
- En **totes les fases**, cal clarificar les responsabilitats de cada agent i servei.
- En **totes les fases**, és important generar un major coneixement i concreció de la LOPIVI.
- En **totes les fases**, apareix la necessitat de comptar amb més recursos i professionals per a l'abordatge de la violència.

Necessitats identificades en altres àmbits

Salut, seguretat, lleure i esport

Necessitats transversals a totes les fases:

- Coordinació i organització de recursos en l'àmbit comarcal i entre àmbits d'acció.
- Creació d'un protocol i circuits territorials per evitar buits i encavalcament de funcions.
- Aplicació del model Barnahus a altres àmbits: odi, bullying, etc.
- Formació (especialment als novells).

Prevenció	Detecció preventiva	Detecció per a la solució
Ordenació de recursos i agents Clarificació de les funcions de cada recurs i servei	Creació d'un equip de valoració comunitari Informació i coordinació entre entitats Més coneixement de recursos Formació sobre tipificació per unificar criteris Espais d'organització de serveis Mirada de contínuum del model PDA	

Actuació

Pla de treball conjunt (no només espais informatius)

Més coordinació entre serveis

Més recursos d'atenció psicològica

Formació específica

Conèixer la tasca de cada servei per poder intervenir (fer xarxa)

Treball en equip, no en grup

De les necessitats recollides a les taules anteriors, **referents a altres àmbits implicats en l'acompanyament a la infància i l'adolescència**, se n'extreuen una sèrie de conclusions que es prendran com a guia per a concretar el pla formatiu d'atenció integral i protecció a la infància pel 2025 del Consell Comarcal d'Osona. Les exposem a continuació:

- En les fases de **detecció i actuació**, apareix la necessitat de rebre formació específica sobre detecció i tipificació, d'una banda, i sobre actuació, de l'altra
- En **totes les fases i específicament en l'àmbit de l'esport i el lleure**, hi ha la necessitat d'entendre el marc legal que posa la LOPIVI i quines responsabilitats posa la llei en les entitats per la protecció a la infància.

- En **totes les fases** cal coordinar i organitzar els recursos en l'àmbit comarcal i entre diferents àmbits d'acció.
- En **totes les fases**, apareix la necessitat de fer un treball en xarxa.
- En **totes les fases**, cal clarificar les responsabilitats de cada agent i servei.
- En **totes les fases**, es fa necessari crear un protocol i circuits territorials.

Conclusions generals

Atenent la informació extreta del treball en grups, recollida en les pàgines anteriors, i tenint en compte quines necessitats s'han detectat en els tres grups de treball, s'arriba a la conclusió que les necessitats formatives al Consell Comarcal d'Osona, que donaran forma al pla formatiu d'atenció integral i protecció a la infància pel 2025 del territori, es poden resumir en els següents punts:

- Formació contínua a tots els agents, sobretot en detecció, tipificació i enfocament i pràctiques restauratives.
- Definició d'indicadors clars per identificar situacions de risc i tipificació, acompanyats d'eines efectives.
- Coneixement i creació de circuits i protocols compartits.
- Disposar de temps per planificar accions, reflexionar i coordinar-se amb tots els agents, establint un treball col·laboratiu entre tots els àmbits.
- Creació de canals de comunicació clars i eficients.
- Més recursos i professionals.

Proposta de pla formatiu 2025

Recollint les necessitats expressades pels diferents agents implicats en l'abordatge de la violència, aquesta és la proposta de pla formatiu d'atenció integral i protecció a la infància pel 2025 que es confecciona a partir dels següents objectius i continguts, per àmbit:

EDUCATIU I COMUNITARI

Continguts:

- Eines d'observació preventiva continuada.
- Indicadors a observar.
- Sistematització de la recollida d'observacions.

Objectius:

- Adquirir eines i recursos per a generar dinàmiques, principalment grupals, per a l'observació continuada.
- Entrenar la mirada cap a indicadors que poden alertar de possibles situacions de violència.
- Garantir una recollida d'observacions eficaç, que permeti fer seguiment dels casos i tenir, qui correspongui, a l'abast la informació necessària per a la diagnosi, la tipificació i l'elaboració del pla de resposta.

ESPORT I LLEURE

Continguts:

- Coneixem la LOPIVI.
- Equips i rols específics de protecció a la infància en les entitats.
- Les responsabilitats de les entitats esportives i de lleure.

Objectius:

- Comprendre quines obligacions emmarca la llei.
- Facilitar l'adaptació de les entitats a poder integrar aquestes funcions.
- Definir accions concretes que s'han de dur a terme en la prevenció, la detecció i l'actuació, que són responsabilitat de les entitats.

SEGURETAT I JUSTÍCIA

Continguts:

- Fases de l'actuació i objectius d'acompanyament.
- Mirada restaurativa en la intervenció en fase d'actuació.

Objectius:

- Comprendre la fase d'actuació amb l'amplitud fins a la reparació del dolor i la restauració.
- Situar els diferents rols de l'àmbit en la fase on intervenen.
- Incorporar una mirada restaurativa des del primer moment d'intervenció, que faciliti els processos de transformació necessaris per sanar el dolor de la violència.

SALUT

Continguts:

- La violència com a una problemàtica de salut pública.
- Recursos específics per a la detecció: Sistema de Valoració del Nivell d'Alerta (SVNA) i les preguntes d'acompanyament (Model ADS).
- Més enllà de la promoció de la salut, l'atenció en el marc de la resposta a casos.

Objectius:

- Comprendre el paper dels i les professionals de salut com a factor protector davant la violència vers la infància i l'adolescència.
- Incorporar en la pràctica professional la mirada de mapatge d'actius d'actuació, més enllà de l'àmbit sanitari.
- Millorar les estratègies de detecció de la violència, des de l'alerta/comunicació i fins a la diagnosi.